

Kézimunka-Melléklet,

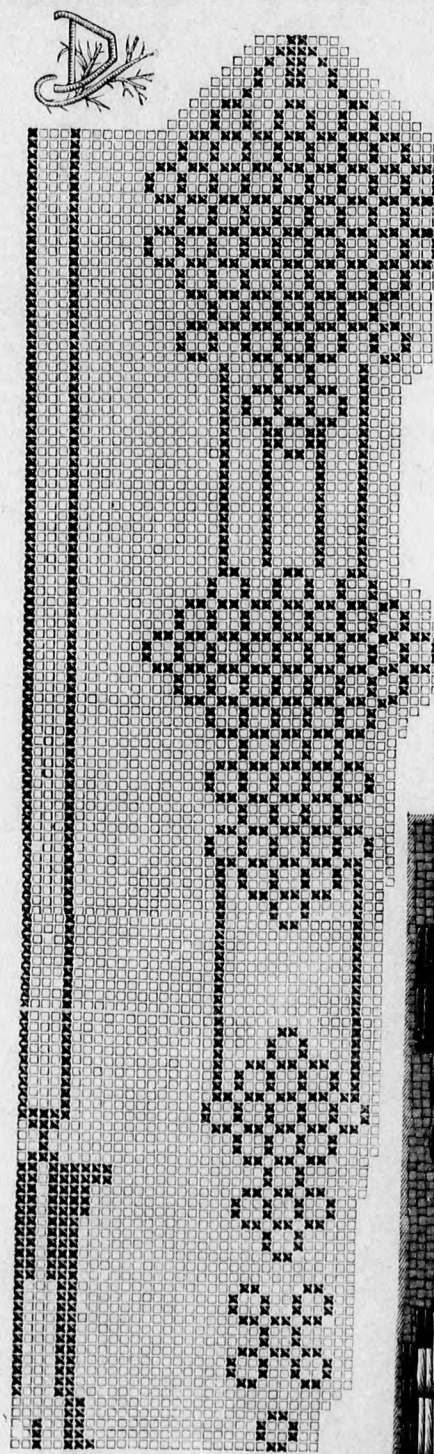
a Divat Újság

Külön Melléklete.

XII. év.

Budapest, 1905. június.

6. sz.

7. sz. Mintarészlet a 16. számú függönyhöz.

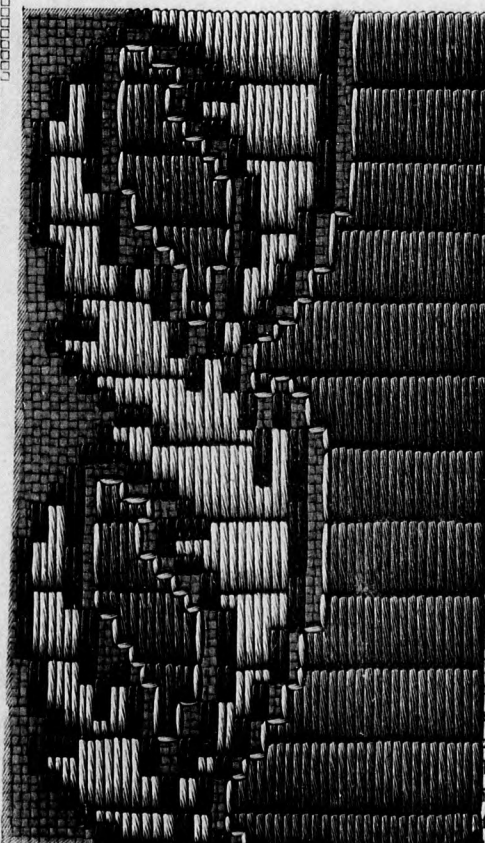
1. sz. Fali polc páros kerettel. Égetés és pácolás. A két keretbe tetszés szerint vallásos vagy világi képeket tehetünk. A polc maga divatos stílusban van tartva, 28 cm. magas és legszélesebb kiterjedés-

nél 45 cm. Az aluli és oldali áttört díszítés fűrészmunka s sötét-olajzöldre pácolt, míg a graciózus, egy-egy barna égetett konturozásal ellátott levélfigurák sárgás és rezedaárnyalatúak.

A szárok vöröses-barnák, a husvéti virágok sárgán pácolták, a közepén vöröses árnyalatúak. A virágfigurák közti alap pontozott barna égetés, a mely csak a két oldalt alkalmazott polctámaszig terjed. A felső polc 48 cm. hosszú és 10 cm. széles, az alsó két kerék

polc 9-5 cm. nagyságú s apró dísz-tárgy vagy vázának való. E két polc alatti tulipánszerű virág rész-összszínű. A festés különös szépsége egyedül a színek áttetszőségén múlik, a mely a finom pácolás által érhető el.

5. sz.

8. sz. Részlet a 17. szám alatti függöny szegélyzetéhez.

1. sz. Fali polc páros kerettel. Égetés és pácfestés.

Elegáns férfimellény. Szárított, lapos- és díszöltés. Ehhez a 4. sz. Fehér angol bőrből készült a mellény eleje. Him-

zsmintáját, melyet előrajzolunk, fehér filofoszselyemmel vagy selyempamuttal lapon himezzük. Valamennyi virágot, levelet, pontot, sőt a szalagsokrot feltüntető rajzot is feketével konturozzuk; utóbbin a díszöltések, az apró pontok is feketék. Finom gyöngyházgombok fölvarrása egészíti ki az elegáns mellényt, mely szarvasbőrszínű posztóból is készülhet.

6. sz. Himzett férfimellény. Könnyűhimzés. Ehhez a 3. sz. Sötétkék pikészerű pamutkelmére, a melyből a mellény eleje készül, s melyen egy kis válogatott minta bele van szöve, ez utóbbit követve varjuk ki bronz színű filozselyemmel, két árnyalattal. A 3. sz. alatt találunk egy kidolgozott részletet belőle.

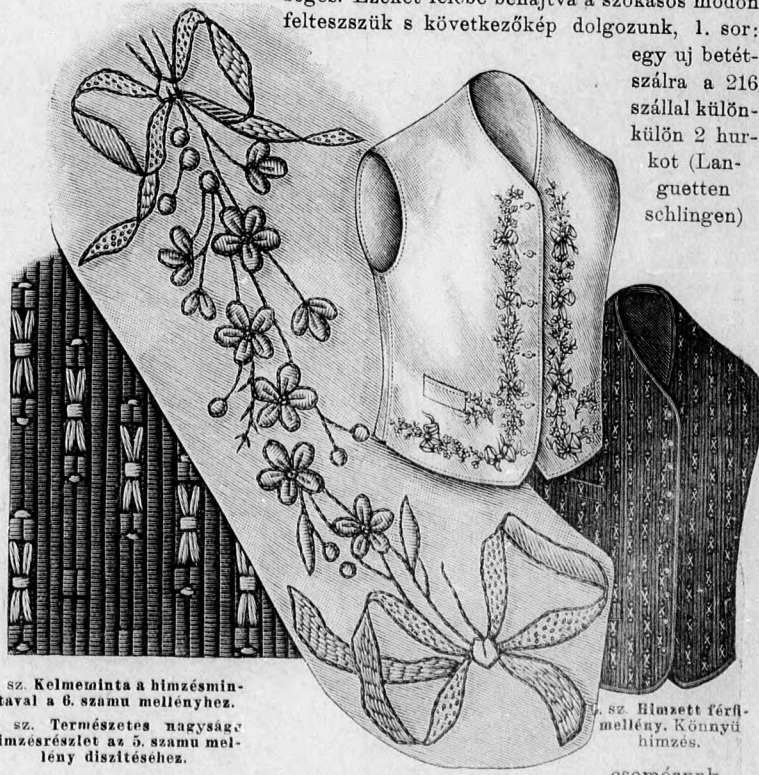
9. sz. Keresztzemes minta fehérnemű-összekötőszalagra. A rendszerint felirással ellátott kötőszalag két végére elvégezve alkalmas e kis minta.

10. sz. Hatszögű csillag tenerifa-munkából gallérok, takarók s effélék összeállításiához.

13. sz. Csillagminta gyermekruhák díszítésére. A legkisebbnek a ruhácskájára alkalmas keresztzemes díszítést sokszor keresünk, mert az mindig legjobban áll rajta. A keresztzemesekből kiinduló holbeinöltések csak emelik a kis mintát.

14. sz. Kézimunka-tarsoly Csomózás. Ehhez a 12. és 21. sz. A csomózott tarsolyhoz 108 drb 300 cm. hosszú éktrüszínű kordonettszál szükséges. Ezeket felébe behajtvva a szokásos módon felteszszük s következőkép dolgozunk, 1. sor:

egy új betétszála a 216 szállal külön-külön 2 hurkot (Languetten schlingen)

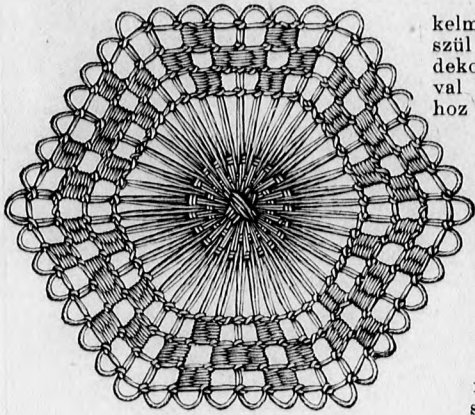

3. sz. Kelmintája a himzésmin-tával a 6. számú mellényhez.

4. sz. Természetes nagyságú himzésrészlet az 5. számú mellény díszítéséhez.

6. sz. Himzett férfimellény. Könnyűhimzés.

csomózunk. Ezután minden mintarészletek dolgozunk 2-3. sor: a legközelebbi 8 szállal tehát a 2-8. szálig 2-2 hurokvetést az 1. szál körül. 4. sor: az 1-4., valamint az 5-8. szálal, páronként véve mindig, 3-3 váltogatott hurkot csomózunk. 5. és 6. sor: egyenlő a 2-3. sossal. 7. sor: egyenlő az 1. sossal. Ilyen mintarészlet 27 jön ki a szálakból, a végén a betétszálakat jól összekötözzük, illetve összevarjuk az elejével, mert körbe

10. sz. Hatszög tenerifa-munkából, gallérok, takaró- és ételek összeállítására.

14. sz. Kézimunka-tarsoly. Csomózás. Ehhez a 12. és 21. sz.

kelmeszerű szötesből készült és egy kiválóan dekoratív hatású mintával díszített. Ez utóbbihoz a 7., 11., 15., 20. és 22. számú képek hoznak részleteket. A szőlőfűrhöz hasonló figurák a kelme hossz-szának és szélességének négy négyzet-szálan át készült négy szögek

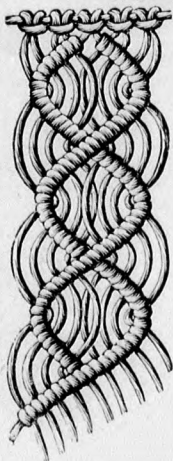
háromszoros szállal körülfoglalva, a melyeken a sarkokon ezáltal lyukak képződnek. A külső iverk betöltése, az alsó egyenes szegélyzet fölötti cakkok és a közepen kimagasló rész egyes betöltése, rézsut kifeszített, egymást keresztező szálak, míg a többi része a mintának beszövése. Elefántcsontszíni selyempamut vagy hosszfonál legalkalmasabb hozzá. A 15. számú minta részleten helyszűke miatt nem voltak egészen befejezhetőek a minta felső köríves vonalai, a mit azonban a 16. sz. után könnyen kiegészíthetünk. A külső függöny alapjául rézvörös gyapjúvákmét választunk. Északi pamut és napselyem a szükséges anyag hozzá. Valamennyi konturozás mind az ötszögletű minta belső figuráján, mind annak szélén levő egy világossárga laposoltésű kitöltéssel elválasztott két körülfogató vonala, mint a függöny külső szélét képező csavart hosszukás levelekből álló szegélyzetén sötétbarna pamuttal készítenők. (A 18. és 8. sz. rajzon a legsötétebb szín.) Az ötszögletű alak belső figurájának alsó két levelének kitöltését közép divatszíni pamuttal, az öt felső levél, a kehelyszerű figura, valamint az alsó a körülkerítéssel összekötötésben levő kis levélfigurát világos divatszíni pamuttal laposan készítjük. Tompasárga selymet veszünk a vékony ornamentikai vonalhoz, a mely elválasztja a belső rész világosrezeda pamutalapját a külső sötétebben árnyalt, a körülfogató szegélyzetétől.

A függöny szegélyzetének alapja sötétebb zöldeskék pamut; ez alapra hasított sárga selyempamuttal egy vékony holbeinvonal választja el a mintától. A levelek közül a nagyobbak világos divatszínek, a kisebb belső levélkérezedaszíniük ez utóbbiakat

zintén sárga selyemmel holbeinvonalakkal körülfogó mintákkal készítenők. A függöny első lecsúszó díszén ugyancsak figurák és szélszegélyzet ismétlődik.

19. sz. Könyvszekrény-ajtó díszítéssel. Divatos üvegezés utóbbi. A mai divattól annyira keletelt szingadag, sokszor butorón is található üvegezés alkalmazást talál a szekrényajtó díszítésénél. A leggyakrabban használt üvegfestésnek egy különös variációját látjuk itt, melynek színpompája éppen olyan hatásos, mint a milyen egyszerűnek könnyűnek mondható kivétel. A 70-43 cm. nagyságu üveglap (Kathedral-glasplatten) a divatos díszléssel tartott mintával díszített, mindenekelőtt az ölbefoglalásnak látszó konturokat készíttük az üvegfelület színén. Ehhez egyszerű, plasztolurnak nevezett masszát szükséges, mely csakis a feltalálónál kapható, ki a technikát is törvényileg védelem alá helyezte. A konturvonalak megszáradása után

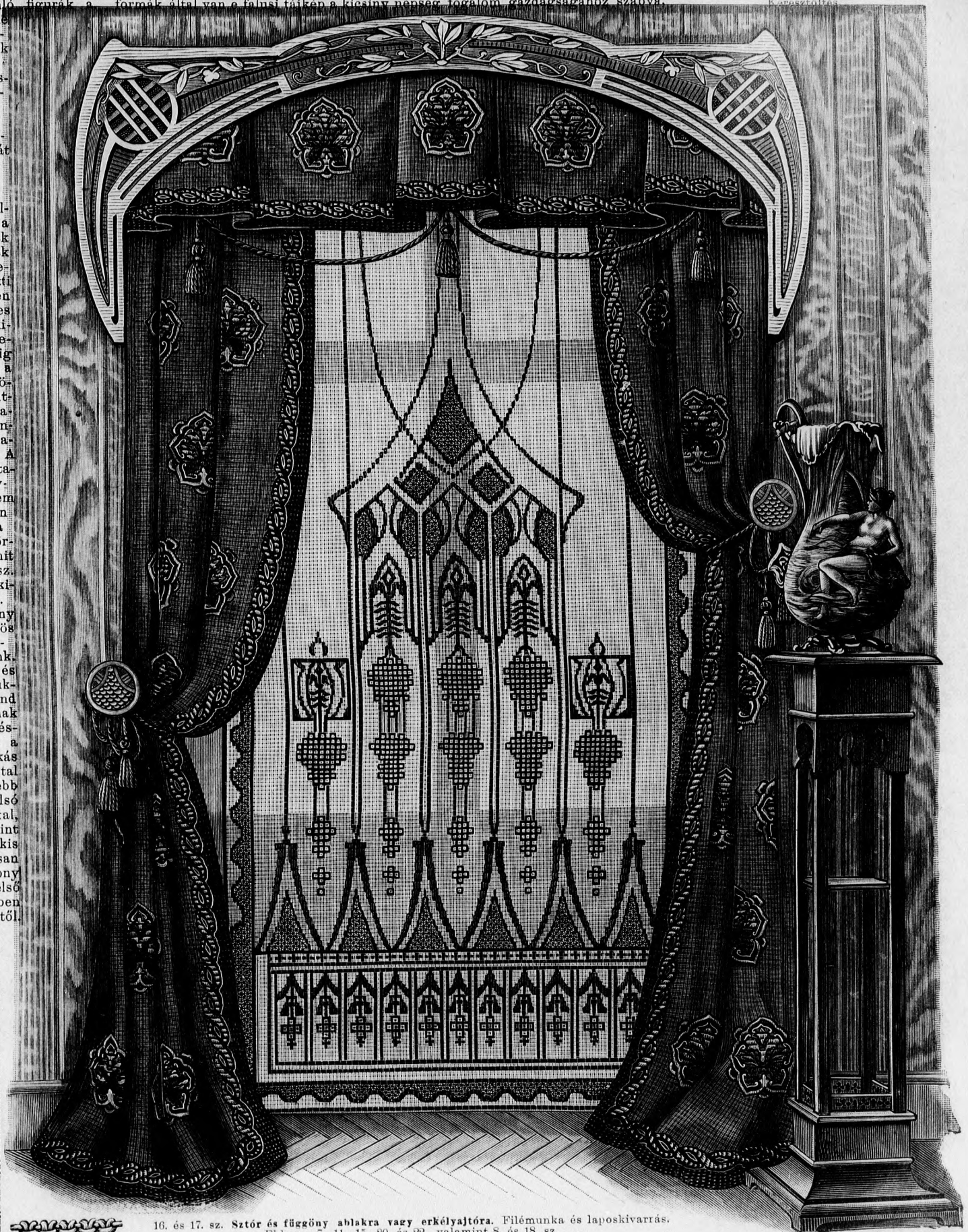
20. sz. Részlet a 16. számú függönyhöz.

21. sz. Term. nagyságu részlet a 14. sz. tarsoly-szalag csomózásához.

a részekbe osztott üvegezöket árnyaljuk, szintén az üveg színén egy külön e célra szolgáló folyadékfestékkel, a mely az üvegen igen jól tart, ezután bevonjuk a konturokat arany- vagy ezüstbronzal és így elkészült a festés munkája. A külső szélesik narancsszíni, a belső keskenyebb sárga, az alsó sarkok vörösek; a felső sarkoknál levő csillagfigurák levelei felváltva vörösek és zöldek. A kész munka a legkülönfélébb színű üvegrészekből álló üvegezés hatását kelti fel, miert is alkalmazása ablaktáblákra, ajtókra s eifélékre is ajánlatos. 1a. sz. Falikép gyermekszobába. Fölvarrási munka és szárított. A legegyszerűbb formák által van a felső tájkép a kicsiny népség fogalom gazdagságához szabva.

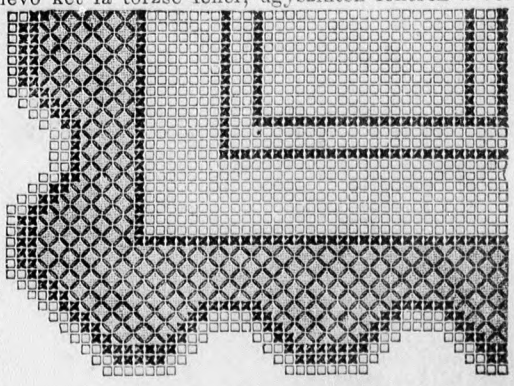
9. sz. Minta fehérnemű-szalagra. Készítési útmutató.

16. és 17. sz. Sztör és függöny ablakra vagy erkélyajtóra. Filémunka és laposkivarrás. Ehhez a 7., 11., 15., 20. és 22., valamint 8. és 18. sz.

miert is a gyermekszobában mint falikép talál legalkalmasabb helyet. A 114 cm. széles, 80 cm. magas kép kerete divatos formában van tartva s világos barnára pácolva. Valamennyi rátét posztóból készült a megfelelő szintekből szabva és az alapra ragasztva. A mező, valamint a fák koronái három árnyalat olajzöldek, az égboltozat világoskék, az ut divatszín s a háttérben levő föld sárgásbarna. Az előtérben levő két fa törzse fehér, ugyancsak fehérek a vörös házfedéllel ellátott házfalak és a futó libák. A sétáló férfialak kabátja világoskék, nadrágja és kalapja világosbarna. A rátétek szélét akár laposhímzésű keskeny konturozással vagy flosszinfonálvezetéssel biztosítjuk. A belső rajz és árnyékvonalakat megfelelő színű filószszelyemmel szárítottással utánozzuk.

1b. sz. Kabátgallér. Filé-gipür-antik és csipkeszalagmunka. Ehhez az 1d. sz. A filégipür-antik-munka előállításával kezdünk és pedig a nagy oválisalakú mezők alapjának szürkés filékemel-alapot veszünk és mint azt az 1d. alatti természetes nagyságu részleten látni, kitöltjük szövöltéssel. A száraznak és leveleknek dupla szálát feszítünk, illetőleg vezetünk. A kész oválisalakú formát a pauszáló vászonra, a melyen a csipkeszalagminta rajza van előrajzolva, felfércezzük; nyers színű, a zsinórszállal ellátott csipkeszalagot fércelünk fel a point-lace-munka módjára, a hézagokat varrott pókok és lábcskák töltik. Ez utóbbiak részben kifeszített szálak hurkolással, részben csak sodrással és pikókkal. A pikókat ugy készítjük, hogy a megfelelő helyen 3 láncszemöltést dolgozunk s visszaölteve a kifeszített szála, a mely piciny hurkot, azaz pikót képez.

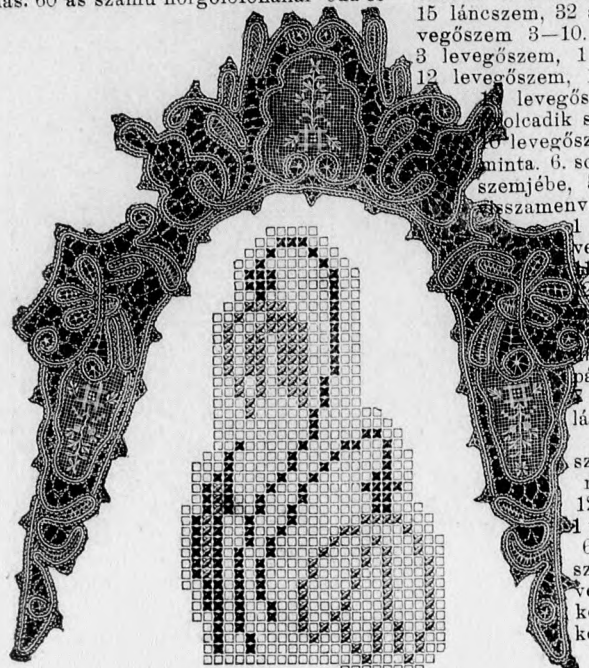

22. sz. Részlet a 16. számú függöny mintájához.

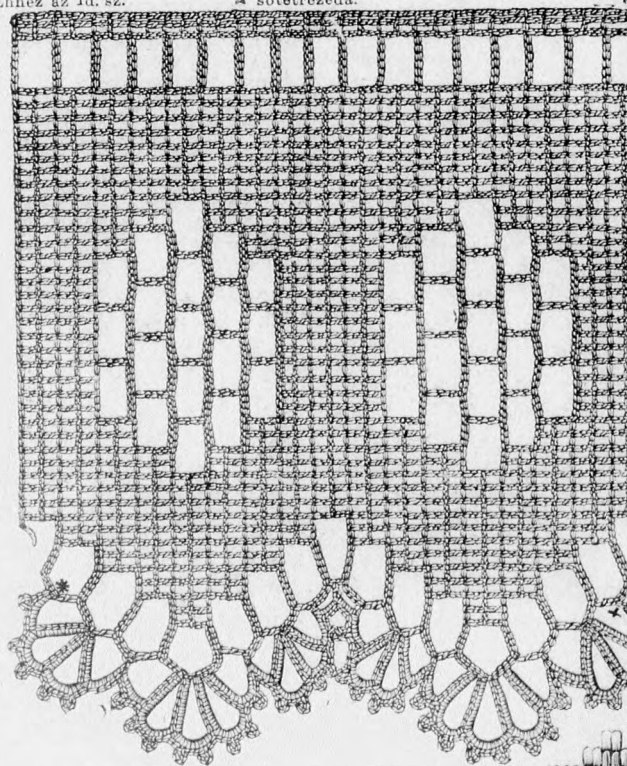
1c. sz. Minta batisztruhák díszítésére. Keresztöltés.

1e. sz. Varróasztalterítő. Északi laposkivarrás. Ehhez az 1f. és 1h. sz. A rezedasztinú gyapju északi kelméből készülő hosszukás terítő 86-45 cm. nagysága és mindkét keresztszélén az 1h. és az 1f. szám alatti laposöltéssel kidolgozott mintával díszített. Északi pamut és aranyárga selyem a szükséges anyag. Az északi laposöltéssel kidolgozott mintát, mint az az 1h. szám alatti részleten látható, soronként 8 szálmagasságban készül, természetesen a széleken rövidülnek az öltések is. Minden kereszt a mintán megfelel a kelme 2 szálmagasságának. A terítő alsó végzése rojt, a melyet rezeda, olajzöld, rézvörös és sárga pamutszálakból készítünk.

1g. sz. Csipke függönyre, stb. Horgolás. 60 as számú horgolófonállal -oda és

1b. sz. Kabatgallér. Független munkák és színezés. Ehhez az 1d. sz.

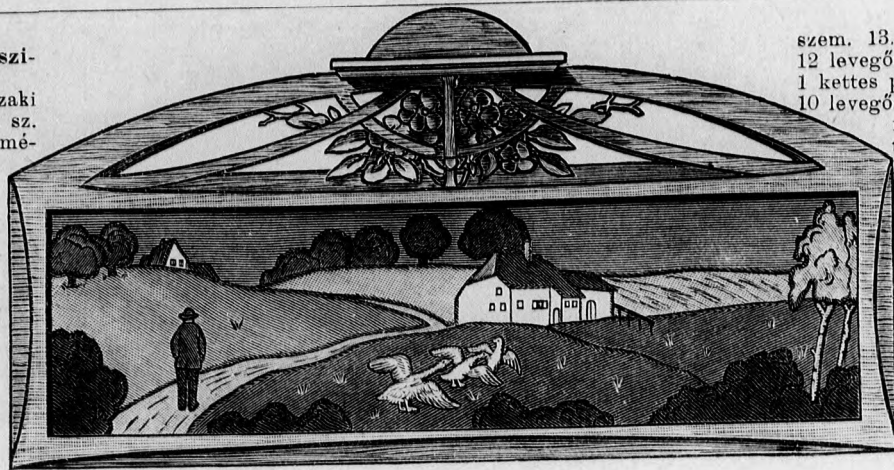

1g. sz. Csipke függönyre stb. Horgolás.

visszamenőleg 75 levegőszemre horgolunk 1. sor: (a munka fonákján) 3 szem kihagyva, 1 pálcikaszem, 1 alapminta (vagyis 1 levegőszem), 1 pálcikaszem a második pálcikaszembe), azután 12 levegőszem, 6 szem kihagyva, 1 pálcikaszem, 31 alapminta. 2. sor: 18 levegőszem, ezeken visszamenve 1 szem kihagyva, 15 láncszem, azután 1 levegőszem, 1 pálcikaszem a második pálcikaszembe, 29 alapminta, 1 levegőszem, 1-1 láncszem a 12 levegőszem 3-10. szemjébe, 1 alapminta, 1 pálcikaszem. 3. sor: 3 levegőszem, 1 pálcikaszem a 2. pálcikaszembe, 1 alapminta, 12 levegőszem, 1 pálcikaszem a hetedik szembe, 33 alapminta. 4. sor: 12 levegő-

szem, 1 pálcikaszem a 2. sor 1. láncszemjébe, 5 levegőszem ezeken és a következő szemeken visszamenve 1 szem kihagyva, 15 láncszem, 32 alapminta, 1 levegőszem, 1-1 láncszem a 12 levegőszem 3-10. szemjébe, 1 alapminta, 1 pálcikaszem. 5. sor: 3 levegőszem, 1 pálcikaszem a 2. pálcikaszembe, 1 alapminta, 12 levegőszem, 1 pálcikaszem a hetedik szembe, 12 alapminta, 1 levegőszem, 1 kettős pálcikaszem (2-szer ráhajtv) a nyolcadik szembe, 1 kettős pálcikaszem a nyolcadik szembe, 1 pálcikaszem a nyolcadik szembe, 11 alapminta. 6. sor: 12 levegőszem, 1 pálcikaszem a 4. sor 1. láncszemjébe, 5 levegőszem, ezeken és a következő szemeken visszamenve 1 szem kihagyva, 15 láncszem, 10 alapminta, 1 levegőszem, 1-1 láncszem a legközelebbi 10 levegőszem 3. szemjébe és a következő 24 szembe, 1 alapminta, 1 levegőszem, 1-1 láncszem a 2 levegőszem 3-10. szemjébe, 1 alapminta, 1 pálcikaszem. 7. sor: 3 levegőszem, 1 pálcikaszem, 1 alapminta, 12 levegőszem, 1 pálcikaszem a hetedik szembe, 10 alapminta, 10 levegőszem, 1 kettős pálcikaszem az ötödik láncszembe, 2-szer fölvaltva 10 levegőszem, 1 kettős pálcikaszem a nyolcadik láncszembe, azután 10 levegőszem, 1 pálcikaszem a nyolcadik szembe, 11 alapminta. 8. sor: 12 levegőszem, 1 pálcikaszem a 6. sor 1. láncszemjébe, 5 levegőszem, ezeken és a következő szemeken visszamenve 1 szem kihagyva, 15 láncszem, 10 alapminta, 1 levegőszem, 1-1 láncszem a legközelebbi 10 levegőszem 3. szemjébe és a következő 32 szembe, 9 alapminta, 1 levegőszem, 1-1 láncszem a 12 levegőszem 3-10. szemjébe, 10 alapminta, 1 pálcikaszem. 9. sor: 3 levegőszem, 1 pálcikaszem a 2. pálcikaszembe, 1 alapminta, 12 levegőszem, 1 pálcikaszem a hetedik szembe, 8 alapminta, 10 levegőszem, 1 kettős pálcikaszem az ötödik láncszembe, 3-szor fölvaltva 7 levegőszem, 1 kettős pálcikaszem a nyolcadik szembe, azután 10 levegőszem, 1 pálcikaszem a nyolcadik szembe, 11 alapminta. 10. sor: 13 levegőszem, az 1. szem kihagyva, a 8. sorhoz foglalni, a 13 levegőszemen visszamenve 1 láncszem, azután 10 alapminta, 1 levegőszem, 1-1 láncszem a harmadik levegőszembe és a következő 40 szembe, 1 alapminta, 1 levegőszem, 1-1 láncszem a 12 levegőszem 3-10. szemjébe, 1 alapminta, 1 pálcikaszem. 11. sor: 1 levegőszem, 1 pálcikaszem, 1 alapminta, 12 levegőszem, 1 pálcikaszem a hetedik szembe, 10 alapminta, 10 levegőszem, 1 kettős pálcikaszem, 2-szer fölvaltva 10 levegőszem, 1 kettős pálcikaszem a nyolcadik szembe, azután 10 levegőszem, 1 pálcikaszem a nyolcadik szembe, 11 alapminta. 12. sor: 12 levegőszem, 1 pálcikaszem a 6. sor 1. láncszemjébe, 5 levegőszem, ezeken és a következő szemeken visszamenve 1 szem kihagyva, 15 láncszem, 10 alapminta, 1 levegőszem, 1-1 láncszem a legközelebbi 10 levegőszem 3. szemjébe és a következő 24 szembe, 1 alapminta, 1 levegőszem, 1-1 láncszem a 2 levegőszem 3-10. szemjébe, 1 alapminta, 1 pálcikaszem. 13. sor: 3 levegőszem, 1 pálcikaszem, 1 alapminta, 12 levegőszem, 1 pálcikaszem a tizedik szembe, e pálcikát kihagyva 11 láncszem, 10 alapminta, 1 levegőszem, 1 pálcikaszem a harmadik levegőszembe és a következő 24 szembe, 11 alapminta, 1 levegőszem, 1-1 láncszem a 12 levegőszem 3-10. szemjébe, 1 alapminta, 1 pálcikaszem. 14. sor: 13 levegőszem, 1 pálcikaszem a tizedik szembe, e pálcikát kihagyva 11 láncszem, 32 alapminta, 1 levegőszem, 1-1 láncszem a 12 levegőszem 3-10. szemjébe, 1 alapminta, 1 pálcikaszem. 15. sor: 3 levegőszem, 1 pálcikaszem, 1 alapminta, 12 levegőszem, 1 pálcikaszem a tizedik szembe, e pálcikát kihagyva 11 láncszem, 32 alapminta, 1 levegőszem, 1-1 láncszem a 12 levegőszem 3-10. szemjébe, 1 alapminta, 1 pálcikaszem. 16. sor: 3 levegőszem, 1 pálcikaszem, 1 alapminta, 12 levegőszem, 1 pálcikaszem a tizedik szembe, e pálcikát kihagyva 11 láncszem, 32 alapminta, 1 levegőszem, 1-1 láncszem a 12 levegőszem 3-10. szemjébe, 1 alapminta, 1 pálcikaszem. 17. sor: 3 levegőszem, 1 pálcikaszem, 1 alapminta, 12 levegőszem, 1 pálcikaszem, 31 alapminta. A 2-17. sorokat rendszerint ismétljük, csak hogy a 2. sor elején a 18 levegőszem helyett következőleg horgolunk: 12 levegőszem, 1 pálcikaszem, a tizedik szembe

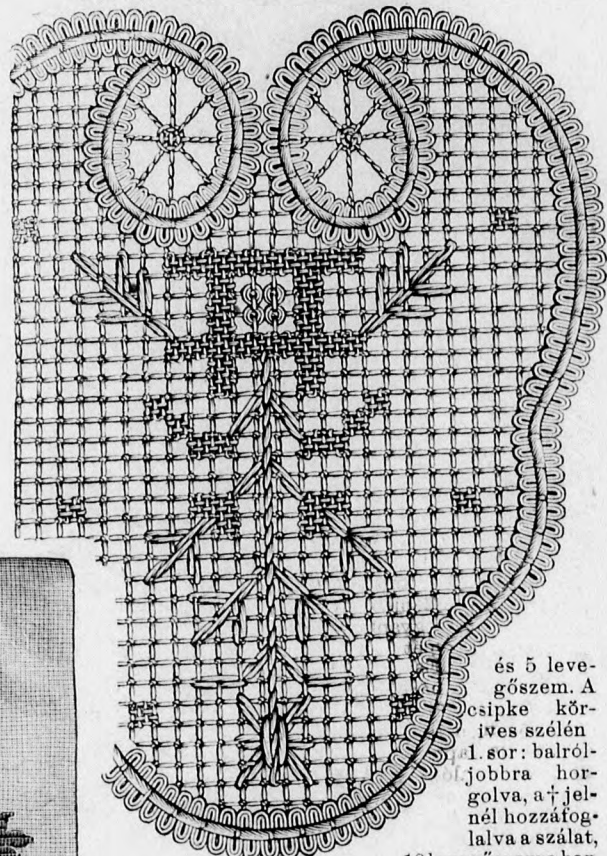
1a. sz. Falkép gyermekszobába. Felvarrási munka és száróltés.

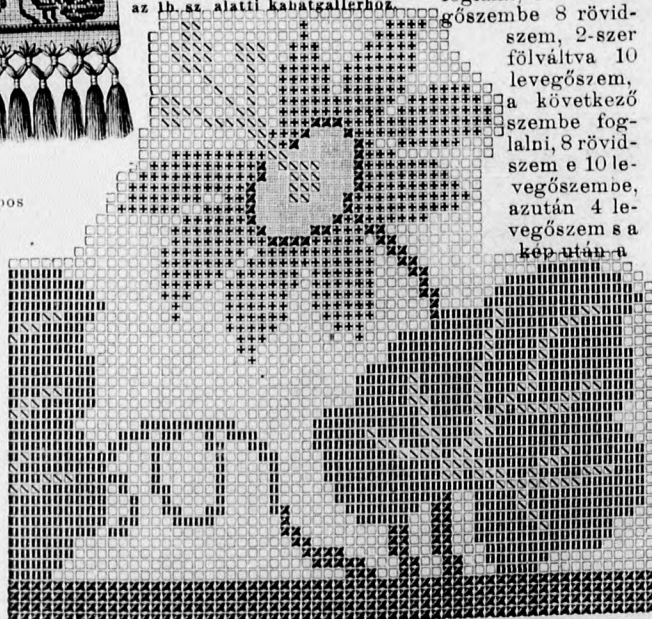
szem. 13. sor: 3 levegőszem, 1 pálcikaszem, 1 alapminta, 12 levegőszem, 1 pálcikaszem, 12 alapminta, 10 levegőszem, 1 kettős pálcikaszem, 7 levegőszem, 1 kettős pálcikaszem, 10 levegőszem, 1 pálcikaszem a nyolcadik szembe, 11 alapminta. 14. sor: 13 levegőszem, 1 pálcikaszem a tizedik szembe, e pálcikát kihagyva 11 láncszem, 10 alapminta, 1 levegőszem, 1-1 levegőszem a harmadik levegőszembe és a következő 24 szembe, 11 alapminta, 1 levegőszem, 1-1 láncszem a 12 levegőszem 3-10. szemjébe, 1 alapminta, 1 pálcikaszem. 15. sor: 3 levegőszem, 1 pálcikaszem, 1 alapminta, 12 levegőszem, 1 pálcikaszem, 33 alapminta. 16. sor: 13 levegőszem, 1 pálcikaszem a tizedik szembe, e pálcikát kihagyva 11 láncszem, 32 alapminta, 1 levegőszem, 1-1 láncszem a 12 levegőszem 3-10. szemjébe, 1 alapminta, 1 pálcikaszem. 17. sor: 3 levegőszem, 1 pálcikaszem, 1 alapminta, 12 levegőszem, 1 pálcikaszem, 31 alapminta. A 2-17. sorokat rendszerint ismétljük, csak hogy a 2. sor elején a 18 levegőszem helyett következőleg horgolunk: 12 levegőszem, 1 pálcikaszem, a tizedik szembe

1e. sz. Varróasztal-terítő. Északi lapos kivarrás. Ehhez az 1f. és 1h. sz.

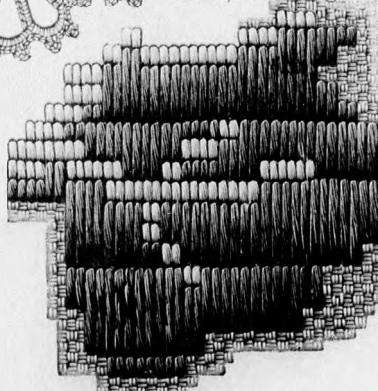

1d. sz. Természetes nagys. részlet az 1b. sz. alatti kabatgallérhoz.

1f. sz. Minta az 1e. szám alatti varróasztal-terítőből. Színmagyarázat: * rézvörös, ■ barna, ■ aranyárga, ■ olajzöld, ■ ékru.

és 5 levegőszem. A csipke köríves szélén 1. sor: balról jobbra horgolva, a 1. jelnél hozzáfoglalva a szálát, 10 levegőszem a harmadik láncszembe foglalni, e 10 levegőszembe 8 rövidszem, 2-szer fölvaltva 10 levegőszem, a következő szembe foglalni, 8 rövidszem e 10 levegőszembe, azután 4 levegőszem s a kép után a negyedik láncszembe foglalni, 2-szer fölvaltva 10 lgsz. a második láncszembe foglalni, e 10 lgszbe 8 rdsz., azután 10 lgsz a legközelebbi láncszembe foglalni, e 10 lgszbe 8 rdsz., 10 lgsz a második láncszembe foglalva, e 10 lgszbe 8 rdsz., az eddig mondottak után és a kép kellő figyelembe vételével nem lesz nehéz a folytatása. 2. sor: *, jobbról-balra dolgozva, lásd a * a képen, a legközelebbi körívbe 3 rdsz., 1 pikó (azaz 4 lgsz-et az utolsó rdszhez foglalni), 3 rdsz., a legközelebbi és a reakövetkező körívbe 2-2 rdsz., 1 pikó, 3 rdsz., 1 pikó, 2 rdsz., a legközelebbi körívbe 5 rdsz., a következő körívbe 3 rdsz., 1 pikó, 3 rdsz., a legközelebbi 3 körívbe 2-2 rdsz., 1 pikó, 3 rdsz., 1 pikó, 2 rdsz., a következő körívbe 3 rdsz., 1 pikó, 3 rdsz., a legközelebbi körívbe 2-2 rdsz., 1 pikó, 3 rdsz., a legközelebbi körívbe 3 rövidszem, 1 pikó, 3 rövidszem, a legközelebbi és a reakövetkező 3 levegőszembe 3-3 rövidszem s a *-tól ismétlni, csak hogy a bemélyedésben a pikókat egymáshoz foglaljuk.

1h. sz. Részlet az 1e. száma terítő kivarrásához.

A kézimunka-melléklet magyarázója: Gorzalecky Ilona, III. ker. fő- és székvárosi községi nőipariskolai tanítónő.